T A
Č R

Program **Prostředí pro život**

Příručka pro oponenty

Hodnocení návrhů projektů v rámci 2. veřejné soutěže programu Prostředí pro život

Podprogram 3 - Dlouhodobé environmentální a klimatické perspektivy

2019

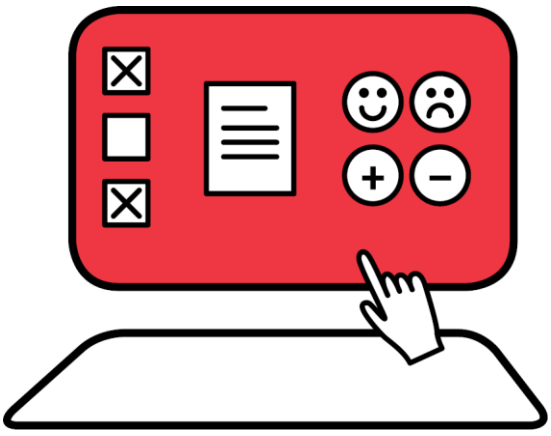

ÚVOD 1
PROGRAM PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT 2
Podprogram 3 2
Jaké aktivity program Prostředí pro život podporuje? 3
TŘETÍ PODPROGRAM (PP3) 4
Základní parametry PP3 4
Jaké jsou podporované druhy výsledků v 2. veřejné soutěži? 4
HODNOTICÍ PROCES V TA ČR 5
Jak jsou hodnoceny návrhy projektů v programu Prostředí pro život? 6
OPONENTI 7
Jak probíhá přiřazování oponentů? 7
Jaký je postup při vypracování posudku oponentem? 7
Jaké jsou důvody pro odmítnutí hodnocení? 9
Porušení podmínek a sankce 9
HODNOCENÍ NÁVRHU PROJEKTU 11
Jaké jsou základní principy posouzení návrhu projektu? 11
Bodovaná kritéria 13
Závěrečné stanovisko oponenta 20
ZÁVĚR 21

ÚVOD

Vážené oponentky, vážení oponenti[1],

dostává se Vám do rukou materiál, který Vám má pomoci při posuzování návrhů projektů podávaných v rámci 2. veřejné soutěže programu Prostředí pro život. Obsahuje především informace k samotnému hodnocení návrhů projektů. Kromě samotné příručky se seznamte také se zněním programu Prostředí pro život, na který se tato příručka odkazuje jen ve stručnosti. Pokud budete potřebovat prostudovat další podklady k programu Prostředí pro život (např. Zadávací dokumentaci) či obecné informace (o Technologické agentuře ČR /dále TA ČR/, platné legislativě, používaných pojmech)[2], získáte je na webových stránkách TA ČR nebo přímo pod odkazy uvedenými v této příručce.

Doufáme, že pro Vás bude příručka užitečným průvodcem hodnocením návrhů projektů ucházejících se o podporu v rámci programu Prostředí pro život. A pokud si přece jen nebudete něčím jisti, neváhejte se na nás obrátit.

Oddělení správy expertů
TA ČR

[1] Pro označení rolí bude nadále používáno generické maskulinum.

[2] Protože programy TA ČR respektují Rámec Společenství (Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací - 2014/C 198/01), Nařízení Komise (č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašující určité kategorie za slučitelné s vnitřním trhem) a zákon č. 130/2002 Sb. (Zákon o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů – zákon o podpoře výzkumu a vývoje), je vhodné seznámit se také s těmito dokumenty.

PROGRAM PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT

Program aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti životního prostředí - Prostředí pro život (dále jen program či program Prostředí pro život) je zaměřen na podporu projektů ve veřejném zájmu, na nové postupy, environmentální technologie a ekoinovace s vysokým potenciálem pro rychlé uplatnění v praxi, na podporu časově a znalostně náročnějších řešení založených na dlouhodobějším sledování společenských, přírodních a klimatických změn.

Podprogram 3

Cílem podprogramu 3 je podpora holistických přístupů a dlouhodobých přírodě blízkých řešení a technologických perspektiv v ochraně životního prostředí k naplnění všech tří specifických cílů Programu. Problematiky budou zkoumány, prověřovány a rozpracovány prostřednictvím aktivit zejména výzkumných organizací. Bude se jednat o dlouhodobé projekty aplikovaného výzkumu (se zahrnutím nezbytných činností orientovaného základního výzkumu), u kterých se neočekává okamžitá aplikace a které budou podporovat systémová a komplexní environmentální řešení.

V podprogramu 3 budou vybírány projekty, které budou řešit jedno ze 7 zadaných výzkumných témat v oblasti životního prostředí. Tato témata Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP") stanovilo a zveřejnilo v červenci tohoto roku. Témata byla vybrána s ohledem na významné partnery působící v hospodářských odvětvích, v ochraně životního prostředí a ve veřejné správě, resp. ve veřejném prostoru, a to mj. se zřetelem na závazky ČR plynoucí z relevantních evropských a globálních strategií. V současné době se jedná zejména o problematiku sucha, povodní a dalších dopadů klimatické změny (extrémní meteorologické jevy), efektivní využívání zdrojů, resp. oběhové hospodářství, odpadové hospodářství, nakládání s vodou, kvalitu ovzduší, biodiverzitu a společenské souvislosti ochrany životního prostředí.

Cílem této soutěže je vybrat ke každému výzkumnému tématu nejlepší projekt, který se bude dlouhodobě tomuto tématu věnovat a dosáhne stanovené hlavní a dílčí cíle, které MŽP pro každé téma určilo. Vzhledem k délce projektů v tomto podprogramu jsou očekávány také významné efekty v zapojení mladých výzkumných pracovníků (možnost zapojení zejména doktorandů a jejich orientaci na problematiku ochrany životního prostředí) a internacionalizaci environmentálního výzkumu.

Očekáváme, že v projektech se pro dané výzkumné téma spojí ta nejlepší výzkumná pracoviště a navrhnou takové činnosti výzkumu a vývoje, které zvýší znalosti v daném tématu, které MŽP a další relevantní cílové skupiny využijí při svých činnostech (ve výkonu veřejné správy, činnostech v podnikání i chování veřejnosti). Rozšíření znalostní základny, šíření a uplatnění znalostí by mělo přinést novou kvalitu v ochraně životního prostředí a ve směřování k dlouhodobé stabilitě podmínek života společnosti a její zvýšené resilienci.

Jaké aktivity program Prostředí pro život podporuje?

Program podporuje aktivity, které spadají do oblasti průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje. Splňují tedy následující podmínky dle Frascati manuálu:

1	NOVOST	Zaměření na získání nových poznatků	Nové pokroky, původní poznání, novost v porovnání se současnou úrovní poznání, v oboru doposud nevyužité závěry, opětovná interpretace existujících výsledků atd.
2	KREATIVITA	Původní, ne obecné známé koncepty a hypotézy	Projekt musí obsahovat nový koncept nebo nápad, proto je kreativita/tvůrčí činnost neodmyslitelný vstup do výzkumné činnosti. Všechny rutinní změny jsou vyloučeny.
3	NEJISTOTA	Nejistota ohledně konečného výsledku	Ve VaV činnostech je obsažen prvek nejistoty ohledně výsledků, nákladů a času potřebných k dosažení výsledků projektu, stejně jako toho, zda jeho cílů může být v nějakém stupni dosaženo.
4	SYSTEMA-TIČNOST	Systematické plánování a rozpočtování	VaV je formální činnost, plánovitě prováděná, s uchovanými záznamy z procesu i z výsledků. Je nutné zaměřit projekt na řešení konkrétních potřeb a stanovit lidské zdroje a financování.
5	REPRODUKO-VATELNOST	Výsledky reprodukovatelné, příp. převoditelné	Projekt by měl umožnit přenos nových poznatků jiným výzkumným týmům, včetně VaV s negativními výsledky. Poznatky nemohou zůstat nevyřčené. Měly by být šířeny/sdíleny, a to včetně těch chráněných.

Všech pět kritérií musí být splněno alespoň v principu při každém provádění činnosti VaV, buď na nepřetržité, nebo příležitostné bázi.

TŘETÍ PODPROGRAM (PP3)

Základní parametry PP3

PARAMETR VS	PP3
MAX. ČÁSTKA PODPORY NA JEDEN PROJEKT	Dle indikativní alokace (více v kapitole 1.2 Zadávací dokumentace)
MAX. INTENZITA PODPORY	90 %
DÉLKA ŘEŠENÍ PROJEKTU	6–6,5 roku
UCHAZEČI	Výzkumné organizace (jako hlavní i vedlejší uchazeč), podniky a organizační složky státu a jimi zřízené příspěvkové organizace (pouze jako vedlejší uchazeč)

Výzkumná témata

Výzkumné téma č. 1 - Sucho a změna klimatu v širších souvislostech

Výzkumné téma č. 2 - Vodní systémy a vodní hospodářství v ČR v podmínkách změny klimatu

Výzkumné téma č. 3 - Ovzduší a klima

Výzkumné téma č. 4 - Odpadové a oběhové hospodářství, environmentální bezpečnost

Výzkumné téma č. 5 - Ochrana přírody, krajiny a biodiverzity

Výzkumné téma č. 6 - Horninové prostředí a suroviny

Výzkumné téma č. 7 - Socioekonomický výzkum

Jaké jsou podporované druhy výsledků v 2. veřejné soutěži?

Za relevantní jsou považovány všechny druhy výsledků aplikovaného výzkumu dle systému hodnocení schváleného vládou. Další druhy výsledků (zejména publikační) uchazeči mohou uvést (v ISTA v kapitole 5. Další výstupy/výsledky).

Úplné informace o definicích druhů výsledků jsou uvedeny v příloze č. 4 dokumentu „Metodika hodnocení výzkumných organizací a programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací".

HODNOTICÍ PROCES V TA ČR

U programů, které realizuje TA ČR, probíhá v rámci vyhlášené veřejné soutěže proces hodnocení podaných návrhů projektů dle SME-34 Hodnocení návrhů projektů podaných do veřejné soutěže (v1) a je upřesněn v Zadávací dokumentaci. Celý hodnoticí proces je rozčleněn do několika na sebe navazujících kroků, které jsou uvedeny níže. Proces vždy vychází ze zákona č. 130/2002 Sb., může se však u jednotlivých programů lišit, např. v počtu zpracovávaných posudků ve veřejné soutěži či pravomocích jednotlivých orgánů.

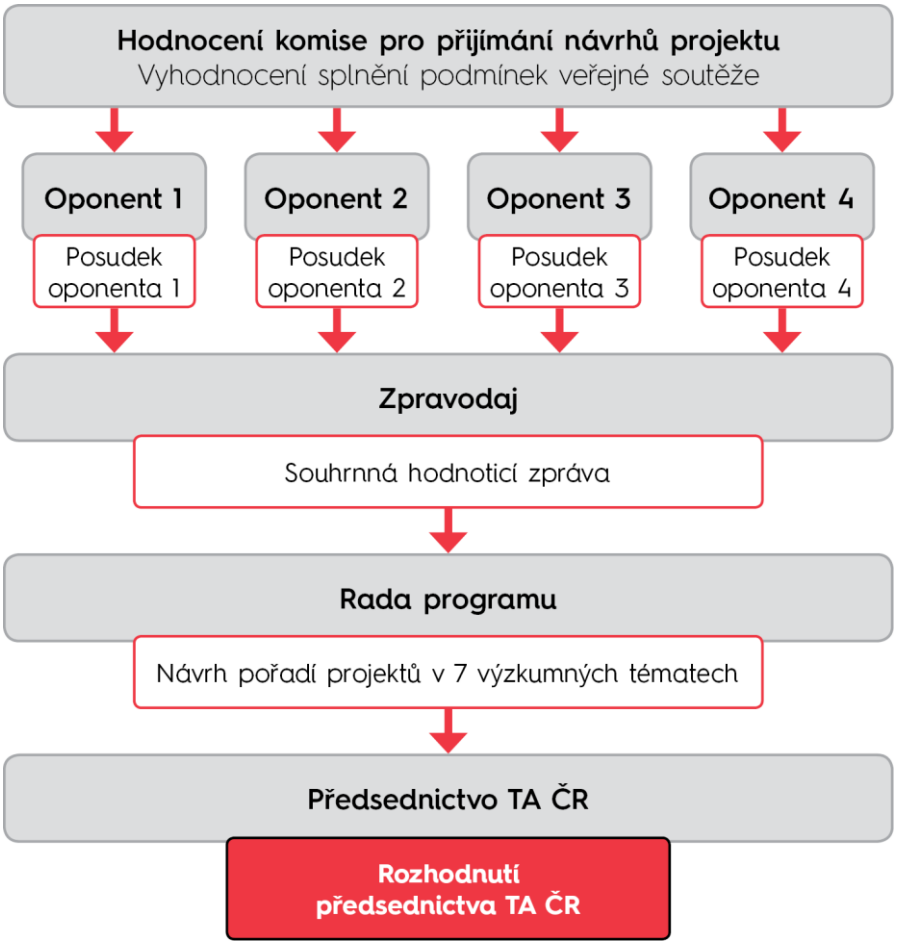

Jak jsou hodnoceny návrhy projektů v programu Prostředí pro život?

1. **Před samotným hodnocením návrhů projektů vyhodnocuje Komise pro přijímání návrhů projektů**, zda podané návrhy projektů splňují podmínky pro přijetí do veřejné soutěže.
2. Návrhy projektů, které jsou přijaty do veřejné soutěže, jsou dále hodnoceny **oponenty**. Každý návrh projektu hodnotí **čtyři oponenti**, kteří se nepodílejí na řešení projektu a splňují požadavek nepodjatosti. Oponenti hodnotí návrh projektu prostřednictvím bodovaných kritérií. Součástí oponentského posudku je také závěrečné hodnocení návrhu projektu s konečným stanoviskem **doporučení/nedoporučení k podpoře**.
3. Zároveň je pro všechny návrhy projektů v daném výzkumném tématu přidělen jeden **zpravodaj**. Zpravodaj ke každému návrhu projektu zpracuje souhrnnou hodnotící zprávu, ve které shrne posudky oponentů a připojí svůj vlastní náhled na hodnocený návrh projektu rovněž s konečným stanoviskem doporučení/nedoporučení k podpoře.
4. Dalším stupněm hodnoticího procesu je **Rada programu** (její činnost je upravena RAD-02 Statutem a jednacím řádem odborného poradního orgánu [v6]). Rada programu vychází ze souhrnných hodnoticích zpráv zpravodajů. Zároveň má k dispozici všechny předchozí výstupy z hodnocení (tzn. posudky oponentů). Body navržené oponenty může Rada programu změnit, a je tak oprávněna učinit v maximálním rozpětí ±10 % z celkového součtů bodů od oponentů. Rada programu dále navrhuje změnu poměru PV/EV (průmyslový výzkum/experimentální vývoj) či snížení nákladů. **Návrh na změnu bodů musí být Radou programu řádně odůvodněn.**
5. V poslední fázi přichází **rozhodnutí předsednictva TA ČR** o konečném pořadí návrhů projektů na základě doporučení Rady programu při zachování podmínek stanovených právními předpisy.

OPONENTI

Jak probíhá přiřazování oponentů?

Kancelář TA ČR přiřadí prostřednictvím informačního systému ISTA (dále jen ISTA) ke každému návrhu projektu čtyři oponenty v souladu se směrnicí SME-23 Zajištění zpracování podkladů, posudků a odborných hodnocení a na základě principů nepodjatosti a souladu odbornosti oponenta se zaměřením projektu.

Jaký je postup při vypracování posudku oponentem?

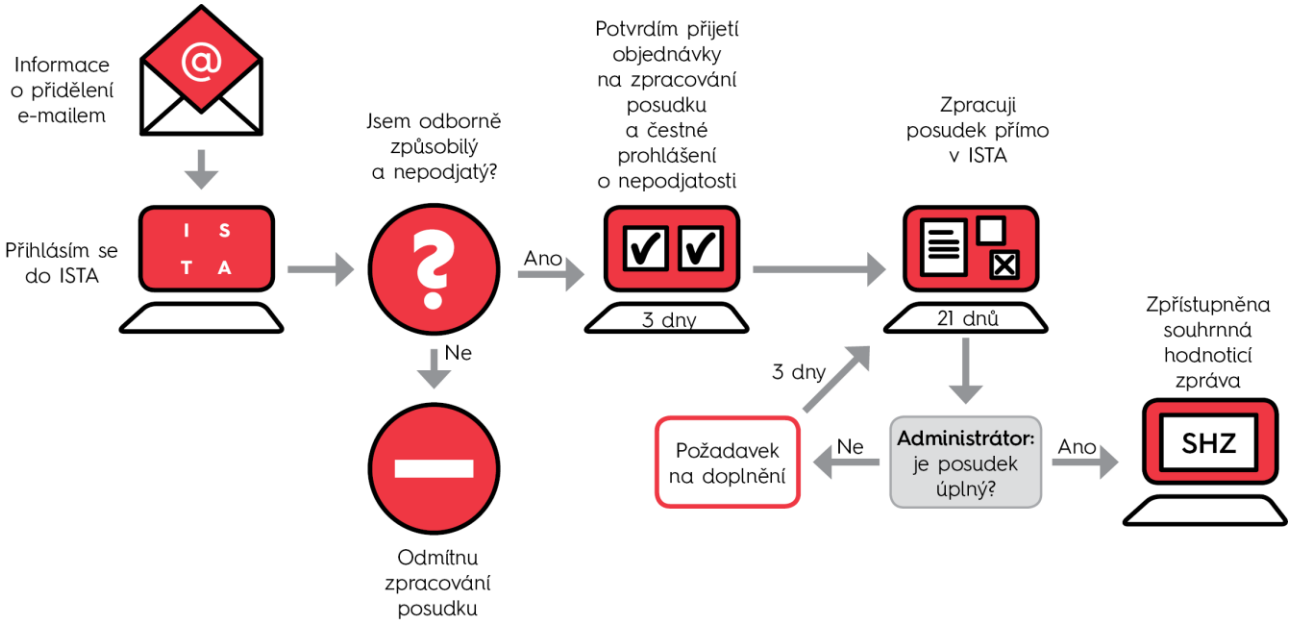

1. O přidělení nového návrhu projektu k hodnocení Vás automaticky informujeme stručnou zprávou zaslanou na Vaši e-mailovou adresu.
2. Přihlaste se do informačního systému ISTA, přiřazené návrhy projektů k hodnocení najdete mezi svými Úkoly.
3. Následně se podle anotace návrhu projektu rozhodněte, zda Vaše odbornost odpovídá návrhu projektu, či nikoliv. Pokud se za odborníka v dané oblasti nepovažujete, či pokud jste vůči návrhu projektu nebo některému z uchazečů podjatí, zpracování posudku v systému odmítněte a uveďte příslušný důvod.
4. Pokud splňujete podmínku nepodjatosti vůči návrhu projektu či vůči uchazečům a zároveň máte odbornou způsobilost k hodnocení tohoto návrhu projektu, potvrďte v systému zaškrtnutím souhlas s obsahem čestného prohlášení nazvaným „Potvrzení o přijetí objednávky na zpracování posudku ve veřejné soutěži a čestné prohlášení oponenta

o nepodjatosti“. Toto potvrzení je třeba provést do **tří pracovních dnů**. V opačném případě to bude považováno za vyjádření nezájmu návrh projektu hodnotit a TA ČR osloví oponenta vybraného jako dalšího v pořadí.

5. Na vypracování posudku máte lhůtu **21 kalendářních dnů** počítanou ode dne potvrzení přijetí objednávky na zpracování posudku. Upozorňujeme, že tato lhůta může být v mimořádných případech (např. je-li hodnocení zadáváno krátce před zasedáním Kolegia odborníků) administrátorem hodnotitelů zkrácena. O kratší lhůtě na hodnocení budete informováni zároveň s přiřazením návrhu projektu, abyste ji mohli vzít v úvahu před potvrzením objednávky. Předem děkujeme za pochopení, pokud budeme muset lhůtu zkrátit právě Vám.
6. Posudek zpracováváte přímo v ISTA. Doporučujeme posudek průběžně ukládat, aby nedošlo k neočekávané ztrátě vypracovaných částí posudku.
7. Po zpracování je třeba posudek elektronicky odeslat. Ve formuláři posudku ve veřejné soutěži musíte vyplnit pole u všech kritérií. Dokud nebudou všechna pole vyplněná, nelze posudek v ISTA uzavřít a odeslat.
8. Neúplně zpracované posudky je administrátor hodnotitelů oprávněn na základě formální kontroly nebo žádosti od zpravodaje oponentovi vrátit k doplnění. Oponenti jsou povinni do tří kalendářních dnů posudek dopracovat a znovu odevzdat v ISTA.
9. Po vyhlášení výsledků veřejné soutěže Vám bude v ISTA zpřístupněna souhrnná hodnotící zpráva zpravodaje. Najdete ji v ISTA v sekci *Hodnotitelé – Přehled hodnocení*, pod záložkou *Hodnocení zpravodajem* u každého z Vámi hodnocených projektů. Ve zprávě se zpravodaj mj. vyjadřuje k Vašim argumentům a také hodnotí známkami Váš výkon. Známky se přidělují dvě – za koherentnost posudku (zda bodové hodnocení koresponduje se slovními komentáři) a za odbornost (zda je patrné, že oponent rozumí hodnocené problematice), a to na škále 1 až 4, kde 1 je známkou nejlepší. Tyto informace pro Vás mohou být určitou zpětnou vazbou a reflexí pro další hodnocení (na co se více zaměřit, na co nahlížet jinou optikou atd.), naopak se na nás můžete obrátit v případě, že s hodnocením svého posudku nesouhlasíte.

Jaké jsou důvody pro odmítnutí hodnocení?

Zpracování posudku musíte odmítnout v případě, že:

a) tematika řešená v návrhu projektu neodpovídá Vaší odborné způsobilosti,

b) jste podjatí vůči uchazeči. O podjatost jde zejména v následujících případech:
   1. hodnotitel je s uchazečem (tj. kterýmkoliv z členů konsorcia) v pracovním poměru (v případě univerzit je hodnotitel považován za podjatého vůči všem projektům, v nichž jako uchazeč figuruje univerzita, jejímž je zaměstnancem; podjatost se tedy neomezuje pouze na zapojené fakulty dané univerzity),
   2. hodnotitel je členem výkonného orgánu uchazeče,
   3. hodnotitel se podílel na zpracování hodnoceného návrhu projektu,
   4. hodnotitel je osoba blízká k uchazeči či k řešiteli návrhu projektu nebo je s řešitelem v příbuzenském vztahu,

   Hodnotitel by měl zvážit, zda případný vztah k projektu nebrání nestrannému a nezaujatému hodnocení, i v případě, kdy je zaměstnancem subjektu, který prokázal dopisem v příloze návrhu projektu zájem o výstupy/výsledky projektu.

   Uvedete-li v ISTA správně IČO svého zaměstnavatele a další subjekty, k nimž se na základě jakýchkoliv vztahů cítíte být podjatí či ve střetu zájmů, nebudeme Vám návrhy projektů, v nichž jsou tyto subjekty zainteresovány, k hodnocení nabízet.

c) Oponent by také měl odmítnout hodnocení návrhu projektu, když si je vědom toho, že by mu jeho vyhraněné osobní postoje vůči výzkumnému tématu mohly bránit v objektivním hodnocení.

Další případy podjatosti

Za podjaté jsou oponenti považováni i v případě, že mají u daného hlavního uchazeče či dalšího účastníka vedlejší pracovní poměr (bez ohledu na jeho rozsah) či jiný pracovněprávní vztah. Více o podjatosti i konkrétní příklady toho, co je v podmínkách TA ČR považováno za podjatost, jsou k dispozici ve složce *Dokumenty* v ISTA.

Jestliže se v průběhu hodnocení návrhu projektu prokáže, že oponent zpracoval posudek, přestože naplňoval některou z podmínek vylučující z hodnocení či byl vůči návrhu projektu podjatý, TA ČR ani hodnoticí orgány k tomuto posudku nepřihlédnou a TA ČR zajistí zpracování nového posudku.

Porušení podmínek a sankce

Za porušení výše uvedených podmínek nese oponent právní odpovědnost, a to i v případě škody, kterou způsobí Technologické agentuře ČR či třetí osobě v důsledku:

- porušení podmínek zachování mlčenlivosti,
- porušení ochrany důvěrných informací,
- zneužití osobních údajů,
- porušení jiných svých povinností stanovených smlouvou uzavřenou s TA ČR.

Pokud oponent opakovaně nedodrží lhůtu na vypracování posudků, nebo dodává posudky v kvalitě nedostatečné pro další hodnocení projektu či se ve svém hodnocení zásadně zmýlil, může být vyřazen z databáze oponentů. Stejným způsobem budou vyřazeni i ti, kteří zpracovali posudek na návrh projektu, vůči němuž byli podjatí a na tuto skutečnost neupozornili.

Za nedodržení lhůty na vypracování posudku se oponent vystavuje nebezpečí sankcí. Smluvní pokuta v případě prodlení se zpracováním posudku činí 200 Kč za každý započatý den prodlení. Současně může TA ČR požadovat po oponentovi náhradu způsobené škody v důsledku prodlení se splněním smluvní povinnosti v plné výši.

V případě hrubého porušení smlouvy ze strany oponenta je TA ČR oprávněna odstoupit od smlouvy. Za takovéto porušení smlouvy je považováno např. prodlení se zpracováním posudku delší než dva pracovní dny.

HODNOCENÍ NÁVRHU PROJEKTU

Jaké jsou základní principy posouzení návrhu projektu?

- Návrh projektu si nejprve prostudujte jako celek, abyste získali komplexní představu o podstatě návrhu projektu a zejména o částech, které případně neodpovídají konkrétnímu kritériu, ale mohou být pro celkové posouzení návrhu projektu důležité.
- Při posouzení návrhu projektu pak vycházejte z této Příručky pro oponenty, směrnice SME-23 Směrnice pro zajištění zpracování posudků, stanovisek a odborných hodnocení (v5), z textu programu Prostředí pro život a ze Zadávací dokumentace k 2. veřejné soutěži. Všechny materiály jsou zveřejněny na webových stránkách TA ČR www.tacr.cz. Při posuzování návrhu projektu vycházejte i z veřejně dostupných databází (vyhledávač projektů VaVaI podpořených z českých veřejných prostředků STARFOS, informační systém výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, patentové databáze apod.), důvěryhodných zdrojů na internetu a z vlastních zkušeností a znalostí. Pro zpracování posudku ve veřejné soutěži můžete také, vedle svých odborných znalostí a zkušeností a výše uvedených dokumentů, využít znalosti získané ze studia dalších odborných materiálů a podkladů.
- Výstupem odborného posouzení návrhu projektu bude elektronicky vyplněný „Formulář posudku ve veřejné soutěži“, který je umístěn v elektronické aplikaci pro hodnocení návrhů projektů. Hodnocení návrhů projektů probíhá pouze elektronicky. Formulář stanovuje strukturu a obsah požadovaného posudku ve veřejné soutěži.
- Bodování u programu Prostředí pro život se provádí formou čtyřstupňové škály. U každého bodovaného kritéria je na výběr ze čtyř slovních hodnocení, která odpovídají jednotlivým bodovým úrovním škály – **Nesplněno / Splněno s vážnými výhradami / Splněno s drobnými výhradami / Splněno bez výhrad**. Jejich bodové vyjádření se však liší podle váhy daného dílčího kritéria. Konkrétní hodnoty jsou uvedeny v přehledu bodovaných kritérií níže. Maximální možný počet přidělených bodů je **90**.
- Pokud ohodnotíte návrh projektu v některém z níže uvedených dílčích kritérií **0 body**, nebudete moci návrh projektu doporučit k podpoře. Návrh projektu nebudete moci doporučit k podpoře ani v případě, že celkově přidělíte méně než **40 bodů**.
- Pokud dle Vašeho názoru návrh projektu nesplňuje podmínky daného kritéria, nebojte se přidělit 0 bodů. Důvody, které Vás vedly k vyhodnocení kritéria jako nesplněného, popište v komentáři ke kritériu. Obsahuje-li příslušný komentář celou řadu závažných výhrad, ale kritérium jako nesplněné vyhodnocené není, pak posudek působí nekoherentně.
- Vaše komentáře k jednotlivým kritériím nemusí být rozsáhlé, měly by však jasně odpovídat na otázku, proč jste v daném kritériu přidělen právě ten daný počet bodů. Je-li udělen plný počet bodů, pak by komentář měl obsahovat pozitiva návrhu projektu

z příslušného hlediska, je-li počet bodů snižován, měli byste uvést konkrétní negativa tak, aby výčet nedostatků odpovídal počtu odebraných bodů.

- V komentářích používejte vlastní argumenty, které se na příslušné pasáže v návrhu projektu pouze odvolávají a nejsou do komentáře daného kritéria celé kopírovány.
- Pokud nepovažujete návrh projektu za dostatečně kvalitní, mělo by tomu odpovídat také Vaše bodové a slovní ohodnocení a neměli byste jej doporučit k podpoře.
- V závěrečném stanovisku oponenta nejprve uveďte hlavní klady a zápory posuzovaného návrhu projektu, a to i v případě, že jsou již vyjmenované u některého z kritérií.
- Dále uveďte, zda návrh projektu doporučujete k podpoře, či nikoliv a své rozhodnutí věcně zdůvodněte. Vypište zejména důvody, které Vás k takovému rozhodnutí vedly, a to i v případě, že jsou již zmíněné u některého z kritérií.
- Pokud zjistíte skutečnosti, které nejsou přímo vyžadovány předepsanou strukturou posudku, ale jsou relevantní pro hodnocení návrhu projektu a mohou ovlivnit rozhodnutí o podpoření, či nepodpoření daného návrhu projektu, měli byste je uvést ve svém závěrečném stanovisku.
- Při vypracovávání posudku berte na vědomí, že TA ČR poskytne anonymizovaný posudek uchazečům, kterým slouží jako zpětná vazba k podanému návrhu projektu. Váš posudek je rovněž podkladem pro rozhodování v dalších stupních hodnotícího procesu (zpravodaj, Kolegium odborníků, Rada programu a předsednictvo TA ČR). Posudek může být prověřen nezávislým expertem.

Bodovaná kritéria

1	**Naplnění zadaných cílů (výzkumné téma, hlavní cíle, dílčí cíle a výsledky očekávané k těmto cílům) (0; 4; 8; 12 bodů)**

Posuďte:

- jak cíl a zaměření návrhu projektu odpovídají zvolenému výzkumnému tématu a charakteristice jeho hlavních cílů;
- zda dílčí cíle návrhu projektu a výsledky popsaných činností odpovídají zadaným dílčím cílům.

Nápověda k hodnocení:

V návrhu projektu očekáváme, že popsaný cíl návrhu projektu zcela naplňuje zvolené výzkumné téma. Maximální počet bodů by pak měl mít pouze projekt, který zvolené výzkumné téma splní prostřednictvím všech zadaných hlavních cílů (hlavní cíle nad rámec zadaných jsou předmětem hodnocení kritéria č. 2).

V návrhu projektu očekáváme detailnější popis naplnění zadaných dílčích cílů prostřednictvím jednotlivých činností a plánovaných výsledků projektu. Maximální počet bodů by pak měl dostat pouze projekt, který zadané dílčí cíle naplní prostřednictvím jednotlivých činností zcela včetně vhodných výsledků. Činnosti se mohou vztahovat současně i k několika dílčím cílům, případně některý cíl může být naplněn několika činnostmi - uchazeči by měli toto srozumitelně popsat.

***Relevantní část/pole návrhu projektu**: Návrh projektu v ISTA, kapitola 3. PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU / Věcné zaměření návrhu projektu / příloha Věcná část návrhu projektu / kapitola 3. (Cíl projektu - stručný popis a naplnění zvoleného tématu) a kapitola 6. (Plán projektu).*

Návrh projektu v ISTA, kapitola 6. VÝSTUPY/VÝSLEDKY PROJEKTU.

2	**Rozsah, přínos a relevance rozšiřujících činností a výsledků ke zvolenému výzkumnému tématu; (uplatnitelnost výsledků a jejich význam k dosažení cílů) (0; 4; 8; 12 bodů)**

Posuďte:

- zda rozšiřující činnosti a výsledky vhodně doplňují zvolené výzkumné téma;
- zda mají plánované výsledky aplikační potenciál, který byl popsán nebo doložen;
- zda plánované činnosti a výsledky přispějí k zásadnějšímu posunu ve výzkumu/vývoji perspektivních technologií, technik a postupů v oblasti životního prostředí.

Pozn. ke kritériím 1 a 2: Rozšiřující cíle budou minimálně o ⅓ rozšiřovat zadané cíle (více v nápovědě níže).

Nápověda k hodnocení:

V návrhu projektu očekáváme, že uchazeči popíšou rozšiřující hlavní nebo dílčí cíle relevantní ke zvolenému výzkumnému tématu (nad rámec zadaných hlavních a dílčích cílů).

U výsledků, které rozšiřují zadané výzkumné téma, pak posuďte jejich přínosy (nové poznatky, aplikační potenciál atd.). Očekávaný přínos srovnejte zejména s kapitolou 10. programu Prostředí pro život – očekávané přínosy podprogramu 3 (strana 14–15).

Výsledky mohou mít jak tržní, tak netržní charakter a zájem o užití výsledků by měl být dostatečně popsán v návrhu projektu, nebo doložen potenciálními uživateli (formou Letter of Intent, Smlouvou o užití výsledků apod.).

Maximální počet bodů by pak měl získat návrh projektu, který rozšíří zadané hlavní, resp. dílčí cíle o minimálně třetinu plánovaných činností (relevantní poměr uvažujte v kontextu zdrojů – čas, náklady a řešitelské kapacity – předpokládáme, že poměr bude spíše intuitivní, a nikoliv jednoznačně vyčíslitelný).

Plánované činnosti a výsledky nemají negativní dopad na životní prostředí.

Relevantní část/pole návrhu projektu: *Návrh projektu v ISTA, kapitola 3. PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU / Věcné zaměření návrhu projektu / příloha Věcná část návrhu projektu / kapitola 6. (Plán projektu).*

Návrh projektu v ISTA, kapitola 6. VÝSTUPY/VÝSLEDKY PROJEKTU.

3 Projekt VaVaI a vhodnost zvolených metod (0; 3; 6; 9 b.)

Posuďte:

- jak navržené **výzkumné činnosti** a postupy naplňují základní charakteristiky výzkumu a vývoje, tj. obsahují prvky novosti, kreativity, výzkumné nejistoty, systematičnosti a reprodukovatelnosti výsledků (dle Frascati Manuálu);
- jak jsou navržené výzkumné činnosti, metody a postupy vhodné k dosažení cílů a výsledků.

Nápověda k hodnocení:

Posuďte výzkumné činnosti z hlediska splnění pěti principů projektu VaVaI dle Frascati manuálu. Návrh projektu musí nést prvky novosti, kreativity, výzkumné nejistoty, systematičnosti a reprodukovatelnosti výsledků.

Posuďte vhodnost výzkumných činností a dalších činností z hlediska jejich relevance k dosažení cílů (hlavních a dílčích) a výsledků projektu.

V případě, že se nejedná o projekt VaVaI dle Frascati manuálu, vyhodnoťte kritérium jako nesplněné a přidělte 0 bodů.

Relevantní část/pole návrhu projektu: *Návrh projektu v ISTA, kapitola 3. PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU / Věcné zaměření návrhu projektu / příloha Věcná část návrhu projektu / kapitola 4. (Výzkumné činnosti - prvek novosti) a kapitola 6. (Plán projektu).*

4 Znalost současného stavu poznání (0; 2; 4; 6 b.)

Posuďte:

- jak je v návrhu projektu popsaný stav poznání (očekáván je popis stavu poznání minimálně na úrovni hlavních cílů projektu);
- do jaké míry řešitelé prokázali, že znají podobná či analogická řešení, uvedli konkrétní výsledky (publikace, zprávy atp.), na které projekt navazuje;
- zda uchazeči v návrhu projektu uvedli vlastní projekty a výsledky v daném tématu, na které navazují.

Nápověda k hodnocení:

Zhodnoťte, zda uchazeč dostatečně popsal stav poznání v dané oblasti, zná podobná či analogická řešení, uvedl konkrétní výsledky (publikace, zprávy atp.), na které navazuje, a popsal vztah vůči dalším projektům aplikovaného výzkumu s podobnou tematikou.

Uchazeč uvedl názvy souvisejících projektů a výzkumných záměrů, na jejichž řešení se podílel nebo podílí. Pokud uchazeči projektu navazují na předchozí výzkumnou činnost, neměli by ji zahrnout do nákladů projektu, aby nedošlo ke dvojímu financování.

Kritérium je třeba vyhodnotit jako nesplněné v obou následujících případech:

1. Návrh projektu vykazuje jednoznačnou neznalost současného stavu poznání.

2. Uchazeč se v návrhu projektu nevyjádřil k vlastním projektům s podobnou tematikou.

Jasně identifikovat duplicitu projektu není vždy jednoduché, obvykle je nutné mít k dispozici kompletní dokumentaci potenciálně duplicitních projektů, která nebývá veřejně dostupná. Pokud se tedy pouze domníváte, že by mohlo jít v daném případě o duplicitu, neoznačujte příslušné kritérium jako nesplněné, ale uveďte svoji pochybnost i s příslušnými argumenty do závěrečného shrnutí, popř. do hodnocení tohoto bodovaného kritéria. TA ČR možnou duplicitu ještě v průběhu hodnoticího procesu prověří.

K vyhledání podobných a souvisejících projektů je možné využít veřejných systémů a databází (CEP, CEZ), popř. vyhledávacího systému STARFOS na stránkách https://starfos.tacr.cz/.

Relevantní část/pole návrhu projektu: *Návrh projektu v ISTA, kapitola 3. PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU / Věcné zaměření návrhu projektu / příloha Věcná část návrhu projektu; kapitola 4. (Výzkumné činnosti - prvek novosti) a kapitola 6.1. (Hlavní a dílčí cíle).*

5 Rozdělení nákladů mezi činnosti a přiměřenost nákladů projektu (0; 3; 6; 9 b.)

Posuďte:

- jak jsou jednotlivé zdroje (náklady, úvazky) rozloženy mezi činnosti;
- jaká je přiměřenost nákladů vzhledem k jednotlivým činnostem (jejich rozsahu a výsledkům);
- hospodárnost, účelnost a efektivnost využití zdrojů.

Nápověda k hodnocení:

Zhodnoťte výši (přiměřenost) plánovaných finančních prostředků dle jednotlivých kategorií nákladů. Zhodnoťte plánované náklady z hlediska hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti jejich využití. Věnujte pozornost i plánované době řešení jednotlivých činností, která by měla být adekvátní plánovaným výsledkům. Kritérium vyhodnotte jako nesplněné v případě, že jak náklady, tak časová efektivnost jsou značně nepřiměřené.

Relevantní část/pole návrhu projektu:

Návrh projektu v ISTA, kapitola 3. PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU / Věcné zaměření návrhu projektu / příloha Věcná část návrhu projektu / kapitola 6.2. (Plán činností) a kapitola 6.3. (Přehled plánu činností).

Návrh projektu v ISTA, kapitola 6. FINANČNÍ PLÁN.

6 Organizace projektu, řízení kvality a spolupráce (0; 3; 6; 9 b.)

Posuďte:

- jak je zajištěna kvalita výzkumných činností a výsledků;
- jak vhodně je nastaven způsob komunikace s odbornými garanty tématu na MŽP;
- jak je popsán způsob řízení, rozdělení rolí a spolupráce mezi uchazeči;
- jak je harmonogram činností vhodný vzhledem k plánovaným hlavním a dílčím cílům;
- jak uchazeči popsali rizika projektu a opatření k jejich minimalizaci;
- jak vhodně uchazeči řeší rozdělení práv k výsledkům.

Nápověda k hodnocení:

Kvalita činností a výsledků je jedním z důležitých aspektů řízení projektu. Posuďte, jak vhodně je navržené řízení kvality: zejména systém průběžného sledování a vyhodnocování naplňování cílů, zpracování zpětné vazby (zejména od MŽP) a vhodná reakce při změnách výzkumných aktivit (princip trvalého zlepšování). Očekáváme, že tematická centra budou klást důraz na řízení kvality nad rámec povinných kontrol ze strany poskytovatele (průběžné zprávy, oponentury apod.).

Vyhodnoťte popsaný způsob řízení projektu – projektový management, role a odpovědnosti řešitelů

v projektu a způsob interní komunikace.

Posuďte, jak uchazeč zohlednil způsob komunikace s MŽP jako významný prvek řízení projektu.

Posuďte navržený způsob rozdělení práv uchazečů k výsledkům vzhledem k jejich zapojení do jednotlivých činností na projektu.

Zhodnoťte, zda uchazeči v návrhu projektu dostatečně identifikovali a posoudili možná rizika a navrhli způsob jejich případných preventivních a následných opatření.

Pozn.: Kritérium je složeno ze čtyř dílčích podkritérií. Pokud vyhodnotíte jako nesplněná minimálně tři, kritérium celkově vyhodnoťte jako nesplněné a přidělte 0 bodů.

Relevantní část/pole návrhu projektu: *Návrh projektu v ISTA, kapitola 3. PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU / Věcné zaměření návrhu projektu / příloha Věcná část návrhu projektu / kapitola 6.5. (Řízení kvality a změn projektu v čase) a kapitola 5. (Organizace projektu, řízení a spolupráce).*

7 Kvalita řešitelského týmu a technické předpoklady (0; 4; 8; 12 b.)

Posuďte:

- jak vhodné je složení tematického centra s ohledem na zvolené výzkumné téma;
- jaké mají členové řešitelského týmu zkušenosti a odborné předpoklady pro dosažení všech plánovaných hlavních a dílčích cílů;
- jak jsou jednotlivé činnosti odborně garantovány;
- jak budou případné subdodávky odborně zajištěny;
- zda uchazeči disponují potřebným zázemím pro řešení projektu.

Nápověda k hodnocení:

Posuďte, zda je složení tematického centra vhodné s ohledem na zvolené téma a plánované činnosti. Posuzujte zejména relevanci jednotlivých uchazečů s ohledem na jejich typ a plánované zapojení (zaměření výzkumných organizací, VŠ a podniků vzhledem k daným činnostem a plánovaným výsledkům). Dá se předpokládat, že výzkumné organizace budou garantovat více výzkumné, vzdělávací a publikační činnosti, podniky pak zřejmě více experimentální vývoj a ověřování.

Vyhodnoťte odborné předpoklady členů řešitelského týmu zejména s ohledem na dosavadní zkušenosti s projekty VaV. Posuďte, zda odbornost a zkušenosti členů týmu odpovídají jejich roli v týmu a plánovaným činnostem.

Posuďte, zda jsou vhodně (zejména odborně) zajištěny případné subdodávky (část výzkumných aktivit).

Posuďte technickou vybavenost uchazeče, vstupující know-how a další klíčové předpoklady účastníků pro dosažení výsledků.

Relevantní část/pole návrhu projektu:

Návrh projektu v ISTA, kapitola 4. ŘEŠITELSKÝ TÝM.

Návrh projektu v ISTA, kapitola 3. PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU / Věcné zaměření návrhu projektu / příloha Věcná část návrh projektu / kapitola 6. (Plán projektu).

8 Komunikační plán a šíření výsledků (0; 3; 6; 9 b.)

Posuďte:

- jak vhodně jsou popsány formy šíření výsledků a komunikace na národní a mezinárodní úrovni;
- jak vhodný je rozsah a způsob popularizace činnosti a výsledků široké veřejnosti;
- jak vhodně je popsaná forma sebeprezentace vlastního tematického centra.

Nápověda k hodnocení:

Vzhledem k dlouhodobosti projektů a jejich zacílení na témata v životním prostředí očekáváme, že důležitou složkou tematického centra bude šíření výsledků. Komunikace s odbornou veřejností může přispět k šíření poznatků a případná zpětná vazba pak ke zlepšení vlastní výzkumné činnosti.

Jedním z vhodných nástrojů ovlivňování přístupu k problematice životního prostředí je pak popularizace vědeckých poznatků široké veřejnosti. Posuzujte vhodnost a relevanci popularizačních a vzdělávacích aktivit vůči široké veřejnosti.

Posuzujte, zda tematické centrum zvolilo vhodnou formu sebeprezentace, která může přispět k lepší soudržnosti jednotlivých členů centra, vytvoření společné "značky" (např. upřednostňováním společné prezentace výsledků nad prezentací vlastní instituce).

Relevantní část/pole návrhu projektu: *Návrh projektu v ISTA, kapitola 3. PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU / Věcné zaměření návrhu projektu / příloha Věcná část návrh projektu / kapitola 6.6 (Komunikační plán a šíření výsledků).*

9 Koncepce činnosti a "udržitelnosti" tematického centra (0; 4; 8; 12b.)

Posuďte:

- jak je zajištěna stabilita centra během řešení projektu;
- jaká je vize další spolupráce mimo projekt;
- jaká je vize spolupráce na mezinárodní úrovni - internacionalizace;
- jaká je vize spolupráce při výuce v daném tématu zejména s ohledem na zajištění budoucích mladých výzkumníků;
- jaká je vize spolupráce po skončení projektu.

Nápověda k hodnocení:

Posuďte, jak tematické centrum plánuje udržet stabilitu týmu kvalitních výzkumných pracovníků, pracovišť a zapojených institucí. Vzhledem k dlouhodobosti projektu očekáváme, že v návrhu projektu bude popsán způsob motivace k zapojení v projektu a udržení po dobu řešení a částečně i po skončení projektu.

Posuďte, zda v návrhu projektu je vhodně popsána vize spolupráce s dalšími aktéry mimo projekt (veřejnou správou, podniky, neziskovými organizacemi), která může přispět k obohacení činnosti tematického centra, potenciální aplikaci výsledků, získávání dalších zdrojů (např. z jiných projektů) apod. Tematické centrum by mělo být otevřené ke spolupráci na dalších činnostech, které mohou být financovány z jiných zdrojů (veřejných i soukromých) a přesahovat dobu řešení.

Vzhledem ke skutečnosti, že problematika výzkumu v oblasti životního prostředí přesahuje naše hranice (v některých aspektech může být nadregionální až globální), tematická centra by měla spolupracovat na mezinárodní úrovni. Posuďte, zda a jak je v návrhu projektu navržena mezinárodní spolupráce. Ta může přispět nejen k šíření výsledků, ale i k využití nových znalostí nebo přístupů ze zahraničí.

Dlouhodobost problematiky tematického centra by měla být zohledněna i prostřednictvím výuky na vysokých školách, zapojením studentů do činností centra a výchovou mladých výzkumných pracovníků. Předpokládáme, že tematické centrum bude mít zájem na udržování výuky a vzdělávání i po skončení projektu.

Posuďte, zda a jak tematické centrum popsalo vizi dalšího fungování po skončení projektu. Předpokládáme, že v této vizi budou zahrnuty výše popsané aspekty (využití vazeb mezi členy centra, vazeb mimo centrum, výuky a vzdělávání). Tato vize by měla být stručná, spíše popsaná principy nikoliv detailním plánem.

Relevantní část/pole návrhu projektu: *Návrh projektu v ISTA, kapitola 3. PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU / Věcné zaměření návrhu projektu / příloha Věcná část návrh projektu / kapitola 6.4 (Stabilita projektu a plán dalšího rozvoje).*

Závěrečné stanovisko oponenta

V závěru svého posudku ve veřejné soutěži přehledně shrňte kladné a záporné stránky hodnoceného návrhu projektu. Pro lepší přehlednost a orientaci v textu můžete použít systém odrážek.

Zvýšenou pozornost věnujte poli, v němž volíte své stanovisko k podpoře návrhu projektu. Vybraná hodnota ANO/NE musí korespondovat s Vaším postojem a s argumenty uvedenými ve slovním hodnocení. Pokud přesto dojde k omylu a odešlete svůj posudek s chybnou hodnotou, kontaktujte administrátora hodnotitelů, který Vám posudek vrátí k opravě. Nesprávně zadaná hodnota by jinak mohla zkreslit další fáze hodnoticího procesu.

Do zdůvodnění svého stanoviska přehledně shrňte svůj názor na návrh projektu. V případě kladného stanoviska uveďte hlavní přínosy návrhu projektu vzhledem k cílům programu a další důvody relevantní pro podpoření konkrétního návrhu projektu. V případě zamítavého stanoviska uveďte veškeré argumenty, proč by návrh projektu neměl být podpořen.

ZÁVĚR

Děkujeme za Vaši účast v hodnoticím procesu programu Prostředí pro život a za Váš příspěvek k podpoře těch nejlepších návrhů projektů.

Pokud jste nenalezli odpovědi na své otázky v této příručce, neváhejte se obrátit na administrátory hodnotitelů (hodnotitele@tacr.cz), popř. na HELPDESK.

Těšíme se na další spolupráci.

Oddělení správy expertů
TA ČR